

Suuhygienistin toimenpiteet sairausvakuutuskorvauksen näkökulmasta

Suuhygienistin itsenäisesti antama hoito on ollut sairausvakuutuslain mukaan korvattavaa 1.1.2010 alkaen. Suuhygienistin antaman tarpeellisen, sairausvakuutuslain mukaisen hoidon kustannukset korvataan sairausvakuutuksesta yksityisessä terveydenhuollossa toimivan hammaslääkärin määräämänä tutkimuksena ja hoitona. Hoito korvataan enintään 15 kerralta, jos se on annettu kahden vuoden kuluessa määräyksestä. Korvauskäytännöissä ei ole merkitystä sillä, toimiiko suuhygienisti palkkasuhteessa tai itsenäisenä ammatinharjoittajana.

Suuhygienistinpalkkiotaksan mukaan korvattavat toimenpiteet ovat suuhygienistin koulutusta vastaavia, tarpeellisen sairauden hoidon toimenpiteitä. Hammaslääkärin antaman ehkäisevän hoidon tavoin myös suuhygienistin tekemien suun terveyttä edistävien toimenpiteiden kustannukset ovat korvattavia.

Toimenpiteet ja niiden sisältöjen kuvaukset perustuvat Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) ylläpitämään suun terveydenhuollon toimenpideluokitukseen. Kosmeettinen hoito, kuten hampaiden valkaisu tai hammaskorut eivät ole

korvattavia. Suuhygienistin antamana hoitona ei korvata hammaslääkärin toimenpiteisiin liittyvästä avustamisesta, eikä suuhygienistin suorittamia toimenpiteitä voi enää vuodenvaihteen jälkeen selvittää hammaslääkärin tekeminä sairausvakuutuksesta korvattaviksi.

Hoidosta annettava selvitys ja Kelan ohjeet

Suuhygienistin palkkioiden korvaamista varten on vahvistettu lomake Selvitys suuhygienistin antamasta hoidosta ja perityistä palkkioista. Jotta suuhygienisti osaa tehdä Kelalle selvityksen antamastaan hoidosta, tulee hänen tuntea sairausvakuutuksen yleiset periaatteet ja erityisesti suuhygienistin antaman hoidon korvausperiaatteet. Näistä on lähetetty tietopaketti kaikille laillistettuna suuhygienistinä Valviran rekisterissä lokakuussa 2009 olleille. Hammashoidon ohjekirja ja Hammashoidon taksat -luettelo ovat myös Kelan internetsivuilla www.kela.fi > Yhteistyökumppanit > Lääkärit ja terveydenhuoltohenkilöstö > Sairaanhoidokorvaukset. Ohjekirjasta ja taksaluettelosta löytyvät korvattavat toimenpiteet korvaustaksoineen sekä toimenpiteiden sisällöt ja soveltamisohjeet, joita on noudatettava selvitystä annettaessa.

Kelan ohjeilla ei puututa hammaslääkärin tai suuhygienistin tekemiin hoitopäätöksiin tai hoitokäytäntöihin. Hoidon laadusta ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden vastuista ja velvollisuuksista on säädetty muualla kuin sairausvakuutuslaissa. Esimerkiksi potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain mukaan potilaalla on oikeus terveydentilansa edellyttämään laadultaan hyvään hoitoon, joka toteutetaan yhteisymmärryksessä hänen kanssaan.

Kela arvioi hoidon sairausvakuutuslain mukaista korvattavuutta jälkikäteen hoidosta annetun selvityksen perusteella. Suuhygienistin tekemä suun terveystarkastus, kuten hammaslääkärinkin tekemä tutkimus korvataan sairausvakuutuksesta annettujen säädösten mukaan kerran kalenterivuodelta. Tästä ei saa seurata, että potilasta ei tarkastettaisi niin useasti kuin hänen terveydentilansa edellyttää. On tärkeää ymmärtää, että hoito saattaa olla tarpeellista ja hyvän hoitokäytännön mukaista, vaikka se ei olisi sairausvakuutuslain mukaan korvattavaa.

Sosiaali- ja terveysministeriön antama asetus potilasasiakirjoista määrittelee potilasasiakirjoihin tehtävät merkinnät. Kelan ohjeet koskevat vain Kelalle hoidosta toimitettavia määräyksiä ja selvityksiä. Näin esimerkiksi ien- ja kiinnityskudossairauden hoidon korvattavuuden edellyttämistä diagnosoidusta sairaudesta riittää tutkimus- ja hoitomääräyslomakkeella rasti ruudussa. Potilasasiakirjoihin määräyksen antaneen hammaslääkärin on tehtävä merkintä ien- ja kiinnityskudossairauden diagnoosista.

Potilasasiakirja-asetuksen edellyttämät merkinnät potilasasiakirjoihin ovat laajempia ja yksityiskohtaisempia kuin Kelalle hoidosta annettava selvitys. Selvityksen tulee kuitenkin vastata annettua hoitoa. Hoidon antaja on vastuussa lomakkeen täyttämisestä ja siitä, että merkityt toimenpiteet vastaavat potilaalle annettua hoitoa ja ovat sairausvakuutuslain tarkoittamaa tarpeellista sairaudenhoitoa, tutkimesta tai ehkäisevää hoitoa.

Selvitykset ovat virallisia asiakirjoja. Hoidon korvattavuuden ratkaisemiseksi Kelalla on tarvittaessa oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tiedot korvauksen hakijan potilasasiakirjoista.

On tärkeää ymmärtää, että hoito saattaa olla tarpeellista ja hyvän hoitokäytännön mukaista, vaikka se ei olisi sairausvakuutuslain mukaan korvattavaa.

Antamastaan hoidosta perittävät palkkiot terveydenhuollon ammattihenkilöt voivat vapaasti määrittää. Kelan vahvistama toimenpidekohtainen korvaustaksa on sama riippumatta asiakkaan maksusta. Jos peritty palkkio on suurempi kuin taksa, korvaus on taksan määrä. Jos peritty palkkio on pienempi kuin vahvistettu taksa, korvauksena maksetaan palkkion mukainen määrä.

Aikaperusteiset toimenpiteet

Osa korvattavien toimenpiteiden luetteloon kuuluvista toimenpiteistä on aikaperusteisia, eli toimenpiteen kestolle on annettu vähimmäisaika. Aikaperusteisen toimenpiteen aika arvioidaan toimenpiteen kliiniseen työhön kuluneena aikana.

Yhdeltä käyntikerralta korvataan samalta toimenpidealueelta vain yksi aikaperusteinen toimenpide. Selvitettävän koodin valinnan perusteena käytettyyn aikaan ei tule sisällyttää muita mahdollisia toimenpiteitä. Esimerkiksi ien- ja kiinnityskudossairauden hoidon SDE-alkuisten toimenpiteiden aikaan ei sisällytetä ientaskumittaukseen käytettyä aikaa, koska tämä kuuluu suun ja hampaiden terveystarkastukseen SAB02.

Sairausvakuutuslain mukaan korvattavat suuhygienistin toimenpiteet

Kela korvaa suuhygienistin antamaa hoitoa silloin, kun se perustuu hammaslääkärin tutkimus- ja hoitomääräykseen. Korvattavia ovat vain suuhygienistinpalkkiotaksasta löytyvät toimenpiteet.

Sairausvakuutuskorvauksen näkökulmasta suuhygienistin tekemät toimenpiteet jakautuvat kolmeen ryhmään. Ensimmäiseen kuuluvat suuhygienistin tekemät korvattavat toimenpiteet. Nämä ovat koodineen ja toimenpidenimikkeineen suuhygienistinpalkkiotaksassa ja selvitetään Kelalle suuhygienistin työnä.

Toisessa ryhmässä ovat suuhygienistin tekemät ei-korvattavat toimenpiteet. Näiden toimenpiteiden koodit saattavat löytyä hammaslääkärinpalkkiotaksasta, THL:n luokituksesta tai niille ei ole koodia missään. Näitä ei selvitetä Kelalle

korvattavaksi kenenkään työnä eikä niihin käytettyä aikaa sisällytetä korvattaviin toimenpiteisiin. Esimerkiksi ompeleiden poisto, oikomisbrakettin kiinnitys tai poisto sekä hampaiden valkaisu ovat tällaisia toimenpiteitä.

Kolmannen ryhmän muodostavat hammaslääkärin avustaminen ja tämän työtä täydentävät jaetut toimenpiteet, joissa hammaslääkärin osuus on olennainen. Näissä tapauksissa suuhygienistin osuudelle toimenpiteessä ei ole löydettävissä erillistä koodia. Esimerkki tällaisesta on täyteen valmistaminen hammaslääkärin preparoimaan kaviteettiin. Nämä toimenpiteet voivat sisältyä hammaslääkärin työnä hammaslääkärinpalkkiotaksan mukaan korvattaviin toimenpiteisiin, mikäli koodi taksasta löytyy.

Toimenpiteiden korvauskäytännöt

Suuhygienistinpalkkiotaksan mukaan korvattavien toimenpiteiden nimikkeet, koodit, sisältöjen kuvaukset ja soveltamisohjeet perustuvat THL:n Suun terveydenhuollon toimenpideluokitukseen. Toimenpiteiden sisällöistä sekä sairausvakuutusta koskevista säädöksistä seuraa, että toimenpiteiden korvattavuudessa on tiettyjä rajoituksia, jotka on huomioitava hoitoselytyistä annettaessa. Näistä seuraavassa.

Suun ja hampaiden terveystarkastus (SAB) korvataan enintään kerran kalenterivuodessa. Korvaus on mahdollinen samalta kalenterivuodelta hammaslääkärin tekemän tutkimuksen kanssa. Vähintään 20 minuuttia kestävä toimenpide SAB02 sisältää ientaskujen mittauksen. Tarkastuksen ja hoidon tarpeen arvion samankaltaisuuden vuoksi käynniltä, jolla on tehty suun ja hampaiden terveystarkastus, ei korvata hoidon tarpeen arviota sisältävää ehkäisevää hoitoa (SCF). Sen sijaan Ehkäisevä suun terveydenhoito saman hoitokäynnin yhteydessä (SCA01) voidaan korvata.

Aikaperusteisena Ehkäisevää suun terveydenhoitoa (SCA) korvataan saman hoitokäynnin yhteydessä vain yksi toimenpide. Vähintään 20 minuuttia kestävä toimenpide SCA02 korvataan vain

erilliseltä hoitokäynniltä. Samankaltaisten sisältöjen vuoksi ehkäisevän suun terveydenhoidon koodia SCA01 ei korvata samalta hoitokäynniltä, jolla on tehty hoidon tarpeen arviota sisältävää ehkäisevää hoitoa (SCF).

Parodontologisen perushoidon SDE-koodit ovat hoitokokonaisuuksia, jotka sisältävät hoitoon liittyvän ohjauksen, neuvonnan ja ylläpitoa. Tämän perusteella ei lisäksi korvata ehkäisevää hoitoa SCA01-koodilla samalta käynniltä. Koodit ovat sisällöltään toisensa poissulkevia.

Myöskään SCF-koodeja ei korvata samalta käynniltä parodontologisen perushoidon SDE-koodien kanssa. Perustelu on toisensa poissulkevat sisällöt kuten koodissa SCA01. Lisäksi suuhygienistin antama parodontologinen hoito perustuu hammaslääkärin tekemään taudin määrittämiseen. Hoito on korvattavaa vain silloin, kun tutkimus- ja hoitomääräyksen antanut hammaslääkäri on tehnyt määräyksen merkinnän ien- tai kiinnityskudossairauden hoidosta. Koska potilaalla on jo todettu hoidon tarve, ei SCF-koodeihin sisältyvä hoidon tarpeen arviointikaan tulisi korvattavaksi.

Jos suuhygienistin on tarpeen tehdä tutkimus tai antaa hoito asiakkaan terveyden tilan edellyttäessä tämän luona, tulee hammaslääkärin perustella tämä määräyksessä. Suuhygienistin käynti potilaan luona (WYA20) korvataan vain silloin, kun tutkimus- ja hoitomääräyksen antanut hammaslääkäri on tehnyt määräyksen kotikäynnin tarpeellisuutta osoittavan merkinnän. ■

Sari Helminen

Asiantuntijahammaslääkäri
Kela, Terveysosasto
PL 78, 00381 Helsinki
puh. 020 634 3917
sari.helminen@kela.fi

Artikeln finns på svenska på Förbundets hemsida.